

**Scenariusz zajęć otwartych dla rodziców, nauczycieli
z zakresu wspierania rozwoju mowy
przeprowadzonych w roku szkolnym 2016/2017
w Ośrodku Szkolno – Wychowawczym nr 5 w Częstochowie**

Temat: „ Zabawy logopedyczne zimowe i praktyczne”

W zajęciach uczestniczą dzieci z klas IV i V wraz z rodzicami.

Osoby przygotowujące:

Dorota Grabałowska – logopeda

Sylwia Szmul – logopeda

Edyta Pryt – logopeda

Cele główne:

- kształtowanie prawidłowego toru oddechowego poprzez ćwiczenia oddechowe,
- usprawnianie narządów mowy poprzez wykonywanie ćwiczeń artykulacyjnych,
- kształtowanie percepcji słuchowej poprzez ćwiczenia umożliwiające różnicowanie dźwięków,
- przedstawienie rodzicom podstawowych informacji z zakresu wspierania rozwoju mowy dziecka,
- zaznajomienie rodziców z zabawami wspierającymi rozwój mowy dzieci,

Oczekiwane efekty od dziecka:

- potrafi wykonywać ćwiczenia kształtujące prawidłowy tor oddychania,
- potrafi wykonywać proste ćwiczenia języka i warg,
- różnicuje usłyszane dźwięki,
- różnicuje głoski s - sz oraz z – ż,

Oczekiwane efekty od rodzica:

- potrafią dostrzec nieprawidłowości w rozwoju mowy dziecka,
- wykorzystują zaprezentowane zabawy do wspierania rozwoju mowy dzieci w domu,

Metody pracy:

- czynna - zadania stawiane do wykonania,
- słowna - opowiadanie, rozmowa,
- oglądowa - pokaz – prezentacja, pomoce dydaktyczne,

Forma pracy:

- grupowa,
- indywidualna,

Środki dydaktyczne:

- do ćwiczeń oddechowych: słomki do napojów, butelka z wodą, chmura ze śnieżynkami, papierowe elementy ubrania zimowego, piłeczki ping-pongowe z samogłoskami,
  - do ćwiczeń artykulacyjnych: kostka ze zwierzętami, lustro,
-

- do ćwiczeń słuchowych: materiał obrazkowy, płyta CD z dźwiękami przyrody, instrumenty muzyczne, mąka ziemniaczana, woda, bębenek, suszarka,
- ogólne: laptop, projektor, ulotki dla rodziców,

Tok zajęć:

1. Powitanie dzieci i rodziców.

2. Omówienie prezentacji:

- **Oddychanie** to czynność fizjologiczna niezbędna do życia i prawidłowego mówienia. By wypowiedzieć chociażby głoskę, potrzebujemy strumienia powietrza, które wywołuje powstawanie fali głosowej. Wszystkie głoski w języku polskim powstają na wydechu. Prawidłowe oddychanie jest więc podstawą dobrej wymowy i głosu.

- Celem ćwiczeń oddechowych jest: wzmocnienie i wykorzystanie siły mięśni oddechowych, zwiększenie pojemności płuc, wyrobienie oddechu przeponowego, rozróżnienie fazy wdechu i wydechu, wyrobienie umiejętności pełnego, szybkiego wdechu, wydłużenia fazy wydechowej, mówienie tylko na wydechu, dostosowanie długości wydechu do czasu trwania wypowiedzi, uświadomienie siły strumienia wydychanego powietrza, zsynchronizowanie pauz oddechowych z treścią wypowiedzi.

- **Ćwiczenia usprawniające narządy mowy** przygotowują do prawidłowej wymowy głosek. Mają więc na celu wypracowanie zręcznych i celowych ruchów języka, warg, podniebienia i szczęki dolnej. Dziecko musi mieć wyczucie danego ruchu i położenia poszczególnych narządów mowy.

- **Ćwiczenia słuchowe** stanowią bardzo ważną grupę ćwiczeń logopedycznych, ponieważ często opóźnienia czy zaburzenia rozwoju mowy pojawiają się na skutek opóźnień rozwoju słuchu fonematycznego (tzw. słuchu mownego).

Stymulując funkcje słuchowe przyczyniamy się do rozwoju mowy dziecka.

Celem ćwiczeń słuchowych jest zdolność różnicowania głosek oraz umiejętność ich wyodrębniania i scalania w wyrazy.

- **Typowa NIETYPOWA terapia logopedyczna** -w powstawaniu mowy bierze udział wiele struktur (mózg i drogi nerwowe, aparat artykulacyjny, aparat oddechowy i fonacyjny, percepcja słuchowa, środowisko, myślenie, sprawność ruchowa, doświadczenia, funkcjonowanie zmysłów). Rozwój komunikacji jest ściśle połączony ze stanem intelektualnym i ze sprawnością ruchową dziecka. Funkcjonowanie aparatu artykulacyjnego jest związane ze sprawnością rąk, sposobem jedzenia. Ale należy pamiętać, że mówienie łączy się też z doświadczeniem, wiedzą i rozumieniem relacji.

Terapia logopedyczna może odbywać się na co dzień, podczas jedzenia, zabawy, nauki, siedzenia, spaceru, sprzątanania, a także podczas innych terapii np. rehabilitacji, zajęć edukacyjnych, plastycznych, muzycznych.

3. Logopeda przedstawia ćwiczenia kształtujące prawidłowy tor oddychania i zachęca rodziców do współpracy z dziećmi.

- rodzic trzyma chmurkę ze śnieżynkami a dziecko dmucha na śnieżynki,
  - rodzic trzyma butelkę wypełnioną wodą z naklejonym pingwinem a dziecko wkłada słomkę i dmucha w wodę, imitując jacuzzi z pingwinem,
-

- rodzic i dziecko siedzą naprzeciwko siebie trzymając słomki do napojów i dmuchają na piłeczki ping-pongowe z samogłoskami,
- rodzic rozkłada papierową szafę na ubrania i zachęca dziecko aby zasysało słomką do napojów papierowe ubrania zimowe i przenosiło je do szafy,

4. Logopeda przedstawia ćwiczenia kształtujące aparat artykulacyjny i zachęca rodziców do współpracy z dziećmi.

- rodzic prosi aby dziecko rzuciło kostką do której przyklejone są zwierzęta: np. ryba, chomik, koń jeśli wypadnie ryba dziecko robi minę charakterystyczną dla ryby, jeżeli wypadnie koń, dziecko kląska, jeżeli wypadnie chomik dziecko nadyma policzki itd.,
- rodzic otrzymuje karty z ćwiczeniami warg i języka, patrzy w lustro jednocześnie z dzieckiem i prosi je o naśladowanie tego co robią wargi lub język,

5. Logopeda przedstawia ćwiczenia kształtujące percepcję słuchową i zachęca rodziców do współpracy z dziećmi.

- rodzic rozwiesza rysunki przedstawiające określone zjawiska atmosferyczne (deszcz, burza, chodzenie po śniegu, wiatr) a dziecko słucha odtwarzanego dźwięku i wskazuje odpowiedni rysunek,
- następnie rodzic rozkłada na stole woreczek z mąką ziemniaczaną, miskę z wodą, suszarkę do włosów, pokrywki do garnków i wydaje kolejno tymi przedmiotami dźwięk. Dziecko kładzie rysunek z odpowiednim zjawiskiem atmosferycznym przy przedmiocie, który kojarzy z danym dźwiękiem, np.:
 ugniatanie mąki ziemniaczanej – chodzenie po śniegu
 uderzenie ręką o wodę – deszcz
 suszenie włosów – wiatr
 uderzenie pokrywkami do garnków - burza

- rodzic demonstruje kolejno proste instrumenty muzyczne, następnie dziecko siada tyłem do rodzica, rodzic kolejno gra na instrumentach muzycznych a dziecko odgaduje jaki to instrument,
- rodzic trzyma karty z rysunkami „WIATRU” i „WEŻA”, mówi do dziecka: WIATR robi SZSZSZ a WAŻ robi SSSSSS, następnie kładzie obie karty przed dzieckiem i kolejno wymawia dźwięki SZSZSZ i SSSSSS prosząc dziecko o wskazanie tego co słyszy.
- rodzic trzyma karty z rysunkami „SAMOLOTU” i „PSZCZOŁY”, mówi do dziecka: SAMOLOT robi ŻŻŻŻŻŻ a PSZCZOŁA robi ZZZZZZ, następnie kładzie obie karty przed dzieckiem i kolejno wymawia dźwięki ŻŻŻŻŻŻ i ZZZZZZ prosząc dziecko o wskazanie tego co słyszy.

6. Rozdanie rodzicom ulotek informacyjnych do pracy z dzieckiem w domu.

7. Podziękowanie za współpracę i pożegnanie, nauczycieli, rodziców i dzieci.

Dorota Grabałowska
 Edyta Pryt
 Sylwia Szmul